

366. Yttervalla, Frustuna sn, Daga hd.

I en källare S om boningshuset i den östra gården i Yttervalla by finnas två mindre stycken av en runsten inmurade i källartaket. Källaren är enligt uppgift av gårdens ägare (herr Alb. Andersson) byggd år 1877. Stenmaterialet var delvis fört från en gammal grund i Långlid, delvis hopsamlat i backarna N om byn. Möjligen finnas i vägg- och takmurarna flera rester av den sönderslagna runstenen, ehuru nu oåtkomliga.

Det ena fragmentet sitter strax till vänster om ingången, det andra längst in i bottnen, i taket.

Inskrift:

I. sa i .at

II. rpr

367. Släbro, S:t Nicolai sn, Jönåkers hd.

Pl. 201, 202.

Den 24 juli 1935 anmälades till Riksantikvarien av intendenten vid Södermanlands Läns-museum i Nyköping herr Martin Nilsson, att en runsten nyligen blivit funnen i Släbro hage. Den låg ute i Nyköpingsån nedanför samma berggudde, där Sö 45 tidigare haft sin plats. Vid berget är ett mycket besökt badställe. Ett av de tre stycken, vari stenen var sönderslagen, låg i vägen för de badande och togs därför upp. Det upptäcktes då, att det var försett med run-ristning. Sedermera bärgades de båda andra styckena. Stenen lagades och restes ett stycke längre upp i hagen. I samband därmed flyttades runstenen Sö 45 från Bagartorps folkskola tillbaka till sin ursprungliga plats i Släbro hage och restes i backen straxt ovanför den nyfunna.

I *Ransakningarna* 1667—84 omtalas, såsom ovan s. 34 framhållits, en runsten »med Klare bookstäfwer» i Stora Släbro hage; den var »söndersprucken i twenne halfwor, och är temmeligen stoor». Då Peringskiöld besökte platsen, var den »nederfallen» och låg »i åhn under wattnet»; han har därför avstått från att undersöka och avbilda den. Vilkendera av de båda kända runstenarna i Släbro hage det är som åsyftas i *Ransakningarna* och av Peringskiöld, är omöjligt att avgöra. Att den haft »klare bookstäfwer» tyder snarast på Sö 367.

Släbro hage ligger några hundra meter V om gården. Nyköpingsån genombryter här en ås, och stränderna äro å omse sidor fasta och sakta sluttande. På södra sidan går en slät häll av urberget i dagen, nere vid själva vattenbrynet. Här bildas sålunda en naturlig plats för överfart över ån, och under forntiden har här funnits en »bro». Härom vittna ortnamnen Broby på norra sidan och Släbro på den södra. Ungefär 1 km. längre ned i ådalen, NÖ om Släbro ligger Harg, där ån bildar forsar och landsvägen nu går över på en bro. Här låg sannolikt under järnåldern föregångaren till Nyköping, »den nya köpplatsen». I hagen ovanför runstenarna finnas flera stora gravhögar, och i terrängen finnas spår av gamla vägar. En undersökning av dessa och av åstränderna skulle vara av stort intresse för att få utrönt, av vilken art »bron» har varit, en fribro eller ett vad med fyllnad i vattendragets botten.

Granit. Höjd 1,74 m., bredd 0,62 m. Ristningen är mycket tydlig, djupt huggen och väl bevarad. Mitt på stenen upptill finnes ett människoansikte, av samma typ som på Sö 112 och Sö 167.¹

¹ Om detta se närmare Inledningen.